

31 lipca 2024

Monitor legislacyjny #2

Monitor to cykl regularnie publikowanych, krótkich analiz forumIdei poświęconych kluczowym problemom funkcjonowania państwa. Co miesiąc przygotowujemy teksty omawiające to, co wydarzyło się w ostatnim okresie w dwóch obszarach: przeciwdziałania korupcji (*Monitor antykorupcyjny*) oraz praworządności i przejrzystości procesu legislacyjnego (*Monitor legislacyjny*).

Mamy nadzieję, że będą one służyły pomocą politykom, urzędnikom państwowym i samorządowym, ekspertom, osobom w organizacjach społecznych oraz wszystkim zainteresowanym tym, jak działa polskie państwo. W najbliższym czasie przygotowujemy kolejne Monitory.

1. Obietnice i zobowiązania rządu oraz parlamentu

W umowie koalicyjnej zawarto obietnicę: „przeprowadzimy reformę procesu legislacyjnego, otwierając go na szerokie konsultacje społeczne”¹. Wcześniej, w Krajowym Planie Odbudowy, Polska podjęła również zobowiązanie do przeprowadzenia zmian w procesie stanowienia prawa: „Celem reformy jest przyjęcie zmiany Regulaminu Sejmu, Senatu i Rady Ministrów, którą to zmianą wprowadza się obowiązkową ocenę skutków i konsultacje publiczne w odniesieniu do projektów ustaw proponowanych przez posłów i senatorów. Reforma obejmie również ograniczenie stosowania przyspieszonych procedur do ściśle określonych i wyjątkowych przypadków”².

¹ Umowa koalicyjna, <https://platforma.org/upload/document/203/attachments/433/UmowaKoalicyjna.pdf>.

Dostępny tu i dalej: 29 lipca 2024.

² <https://www.gov.pl/web/planodbudowy/o-kpo>.

Przypomnijmy, że Prezydium Sejmu przygotowało w czerwcu projekt zmiany regulaminu, który ma wypełnić zobowiązanie przedstawione w Krajowym Planie Odbudowy. Więcej informacji o pracach nad projektem znajduj Państwo w tym wydaniu Monitora.

2. Najważniejsze wydarzenia

- Komisja Regulaminowa, Spraw Poselskich i Immunitetów **rozpatrywała w dniach 24 i 25 lipca³ przedstawiony przez Prezydium Sejmu projekt uchwały w sprawie zmiany Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (druk nr 389⁴)**. Posłowie zaproponowali szereg poprawek, które nieco osłabiają prokonsultacyjny charakter pierwotnego projektu. Posłowie proponują m.in. wyłączenie spod obowiązku konsultacji projektów rządowych i bardziej elastyczne podejście do czasu wyznaczonego na konsultacje. Pierwotnie proponowano jako zasadę prowadzenie ich przez 30 dni.
- W czerwcu i w lipcu odbyły się dwa **spotkania rządowego Zespołu e-Legislacja**. Podczas spotkań omówiono systemy teleinformatyczne, które wspierają lub mają wspierać pracę urzędników w toku procesu legislacyjnego. Omówiono zarówno narzędzia, które używane są wewnątrz i mają pomóc osobom odpowiedzialnym za śledzenie postępów procesu, jak i te, które są publicznie dostępne – np. platformy prowadzone przez Rządowe Centrum Legislacji oraz Kancelarię Sejmu. Wnioski z przeglądu narzędzi zostaną omówione na spotkaniu, które odbędzie się we wrześniu. Celem jest opracowanie kompleksowego elektronicznego systemu tworzenia prawa, które zwiększy przejrzystość procesu legislacyjnego.
- Przygotowania do **nowej edycji aplikacji legislacyjnej**. Rządowe Centrum Legislacji **ogłosiło nabór na edycję 2024/2025 aplikacji legislacyjnej⁵**, która rozpocznie się w październiku 2024 roku. To ważny krok w kierunku kształcenia nowych kadr legislacyjnych, co może mieć długofalowy wpływ na jakość prawa stanowionego w Polsce.
- **Grant Thorton przedstawił aktualizację raportu „Barometr Prawa”**. Wynika z niej, że „od początku stycznia do końca czerwca 2024 r. ustanowiono w Polsce 493 akty prawne najwyższej rangi (ustawy, rozporządzenia i umowy międzynarodowe),

---

³ <https://www.sejm.gov.pl/SQL2.nsf/poskomprocla?OpenAgent&10&389&RSP>.

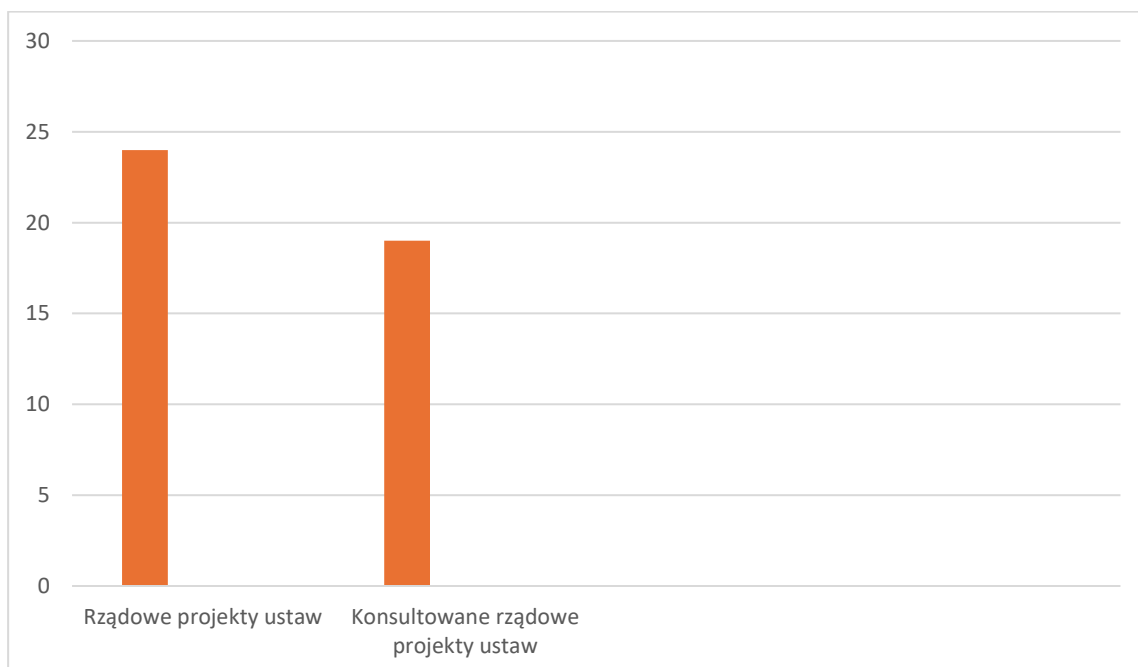
⁴ <https://orka.sejm.gov.pl/Druki10ka.nsf/0/4D1C7B7B093AC8CFC1258B1E0032773B/%24File/389.pdf>.

⁵ <https://rci.gov.pl/aktualnosci/20240702>.

składające się z 4208 stron maszynopisu. Przed rokiem było to 805 aktów prawnych i prawie 20 tys. stron. Silny spadek to przede wszystkim skutek mocnego wyhamowania produkcji rozporządzeń. W pierwszym półroczu 2024 roku uchwalono ich jedynie 459, na które złożyły się 3184 strony maszynopisu. Dla porównania, w pierwszym półroczu 2023 roku było to aż 17 333 stron”⁶.

3. Statystyki i analizy

- W okresie od 26 czerwca do 1 lipca rząd przygotował i opublikował na portalu Rządowego Centrum Legislacji 24 projekty ustaw, z czego 19 poddano konsultacjom publicznym.

- W opisywanym okresie Sejm nie przeprowadził ani nie zwołał żadnego wystąpienia publicznego.

4. Dobre i złe praktyki

Dobra praktyka. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ogłosiło trwające miesiąc konsultacje projektu ustawy o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym

⁶ Produkcja prawa najniższa od 24 lat, 24 lipca 2024, <https://grantthornton.pl/publikacja/produkcja-prawa-najnizsza-od-24-lat>.

psychologów (UD 58)⁷. Oprócz odpowiedniego terminu na zebranie opinii, Ministerstwo opublikowało również krótkie pismo informujące prostym językiem o charakterze i kierunku zmian.

Zła praktyka. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie przeprowadziło konsultacji projektu ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (UD 93)⁸. W Ocenie Skutków Regulacji, w części dotyczącej konsultacji publicznych, poinformowano, że projekt został opublikowany na platformie Rządowego Centrum Legislacji. Nie uczyniono tego jednak w zakładce konsultacje publiczne, a sam projekt, który został opublikowany 11 lipca, został przyjęty przez Radę Ministrów 15 lipca i 19 lipca przekazany do Sejmu.

5. Działania Fundacji Batorego

- 3 lipca działające przy Fundacji Obywatelskie Forum Legislacji przedstawiło [stanowisko w sprawie praktyki przeprowadzania konsultacji publicznych](#)⁹. Zdaniem członków OFL: „rząd coraz rzadziej korzysta z już istniejących instrumentów i zbyt często nie przeprowadza konsultacji publicznych lub przeprowadza je w sposób w praktyce uniemożliwiający zabieranie głosu przez interesariuszy. Tylko w okresie od 1 maja do 17 czerwca br. na platformie Rządowego Centrum Legislacji opublikowano 27 projektów ustaw, z czego tylko 15 zostało przekazanych do konsultacji publicznych”.
- Fundacja [przedstawiła również na prośbę Marszałka Rzeczypospolitej Polskiej rekomendacje w zakresie procesu wyłaniania kandydatów na sędziów Trybunału Konstytucyjnego](#)¹⁰. Swoje opinie [przedstawiły również inne organizacje](#)¹¹, a na ich podstawie Marszałek zaproponował Prezydium Sejmu tryb wyboru kandydatów na

---

⁷ <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12386703/katalog/13067183#13067183>.

⁸ <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12387151/katalog/13069982#13069982>.

⁹ *Stanowisko Obywatelskiego Forum Legislacji w sprawie praktyki przeprowadzania konsultacji publicznych*, 3 lipca 2024, <https://www.batory.org.pl/oswiadczenie/stanowisko-obywatelskiego-forum-legislacji-w-sprawie-praktyki-przeprowadzania-konsultacji-publicznych>.

¹⁰ [https://www.sejm.gov.pl/media10.nsf/files/TNON-](https://www.sejm.gov.pl/media10.nsf/files/TNON-D7FJCN/%24File/4%20Pismo%20Fundacji%20im.%20Stefana%20Batorego%20z%2019%20czerwca%202024%20r.pdf)

[D7FJCN/%24File/4%20Pismo%20Fundacji%20im.%20Stefana%20Batorego%20z%2019%20czerwca%202024%20r.pdf](https://www.sejm.gov.pl/media10.nsf/files/TNON-D7FJCN/%24File/4%20Pismo%20Fundacji%20im.%20Stefana%20Batorego%20z%2019%20czerwca%202024%20r.pdf).

¹¹ *Komunikat Kancelarii Sejmu ws. stanowisk organizacji społecznych i zawodowych dotyczących wyboru sędziów Trybunału Konstytucyjnego*, 23 lipca 2024,

<https://sejm.gov.pl/Sejm10.nsf/komunikat.xsp?documentId=FD955223AB7CA2A8C1258B63004BA465>.

sędziów TK z udziałem przedstawicieli środowisk eksperckich i społeczeństwa obywatelskiego.

- Zarząd Fundacji przygotował sprostowanie w związku z nieprawdziwymi, niemającymi oparcia w faktach zarzutami nielegalnego lobbingu sformułowanymi pod adresem Fundacji im. Stefana Batorego przez posłów PiS Zbigniewa Boguckiego, Pawła Jabłońskiego i Michała Wójcika na konferencji prasowej w Sejmie 10 lipca¹². Stało się to dzień po posiedzeniu Komisji sprawiedliwości i praw człowieka pracującej nad poselskimi projektami ustaw o Trybunale Konstytucyjnym. W sprostowaniu podniesiono m.in. „proces tworzenia rekomendacji, założeń czy projektów ustaw przez organizacje społeczne i eksperckie jest powszechną i uznaną praktyką w demokratycznym państwie prawa”. W konkluzji czytamy: „Najważniejszą zasadą, która powinna przyświecać [procesowi legislacyjnemu] jest jego jawność i inkluzyjność. Wniesione przez posłów koalicji rządzącej społeczne projekty ustaw o Trybunale Konstytucyjnym spełniają obydwie zasady”.

Krzysztof Izdebski – główny specjalista ds. rzecznictwa Fundacji im. Stefana Batorego

Kontakt: forumidei@batory.org.pl

---

¹² *Sprostowanie*, 12 lipca 2024, <https://www.batory.org.pl/oswiadczenie/sprostowanie-zarzadu-fundacji-im-stefana-batorego>.